

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ)

(Αποτελέσματα τῆς ἔρευνας Οικονομικῆς Συγκυρίας στὴ Βιομηχανία)

1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

Ἡ κατάσταση στὴ βιομηχανία καὶ τὸ κλίμα πρὸς ἐκκράτησε τὸν Ἰούλιο ἦταν στάσιμα ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὶς ἀπαντήσεις τῶν βιομηχανιῶν ποὺ διατυπώθηκαν τὸ μῆνα αὐτό.

Ἡ ἀβεβαιότητα ποὺ χαρακτήρισε τὸν Ἰούνιο ἦταν ἐμφανῆς καὶ τὸν Ἰούλιο, στὴ διάρκεια τοῦ ὁποίου οἱ ἐκτιμήσεις τῶν βιομηχανιῶν γιὰ τὸ ὕψος τῶν παραγωγeliῶν ποὺ διαθέτουν (ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ) παρέμειναν χαμηλές καὶ τὰ ἀποθέματα ἐτοιμῶν προϊόντων διατηρήθηκαν ἀμετάβλητα στὰ ἴδια ὕψηλά ἐπίπεδα τοῦ προηγούμενου μῆνα.

Ἐξάλλου, καὶ οἱ ἐξελίξεις τοῦ προηγούμενου μῆνα Ἰουνίου, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ὁποίου οἱ πωλήσεις, οἱ ἐξαγωγές καὶ ἡ παραγωγή ἐκτιμᾶται ὅτι παρέμειναν στάσιμες δὲν ἄφησαν περιθώρια βελτιώσεως τῶν προοπτικῶν.

Ἔτσι, οἱ προβλέψεις γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς παραγωγῆς, τῶν πωλήσεων καὶ τῶν ἐξαγωγῶν τοὺς 3 - 4 προσεχεῖς μῆνες διατηρήθηκαν ἀδύναμες. Τέλος, οἱ προοπτικὲς γιὰ τὴν μελλοντικὴ πορεία τῶν τιμῶν ἦταν περίπου ἴδιες μὲ τὸν προηγούμενο μῆνα. Ἐνισχυμένες δηλαδή, σὲ σχέση μὲ τὰ χαμηλά ἐπίπεδα ποὺ εἶχαν φθάσει τὴν περίοδο Φεβρουαρίου - Ἀπριλίου.

Ἡ στασιμότητα τῆς καταστάσεως καὶ ἡ διατήρηση τῶν δυσμενῶν συνθηκῶν στὴ βιομηχανία ἀποτυπώνεται στὸν δείκτη επιχειρηματικοῦ κλίματος, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν Ἰούλιο ἦταν ιδιαίτερα χαμηλός (— 11,5).

“Όσον αφορά τέλος τις συνθήκες παραγωγικής λειτουργίας της βιομηχανίας από τις απαντήσεις των βιομηχανιών προκύπτουν τα ακόλουθα :

1ον : Ο βαθμός χρησιμοποίησεως του παραγωγικού δυναμικού κυμάνθηκε, το τελευταίο τρίμηνο στο 80 %. Όπως έχει αναφερθεί το ποσοστό αυτό θεωρείται χαμηλό δεδομένου ότι υπολογίζεται με βάση την συνήθως χρησιμοποιούμενη δυναμικότητα και όχι τη μέγιστη. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν τη στιγμή αυτή στη βιομηχανία σοβαρά περιθώρια άργου παραγωγικού δυναμικού.

2ον : Το μεγαλύτερο ποσοστό των βιομηχανιών, 70 % περίπου, εκτιμά ότι το παραγωγικό δυναμικό που διαθέτουν είναι επαρκές για να αντιμετωπίσουν τόσο την παρούσα κατάσταση όσο και την πιθανή εξέλιξη των πωλήσεων στους προσεχείς μήνες. Ταυτόχρονα όμως ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό (26 % του συνόλου) θεωρεί ότι το ύπαρχον έργοστασιακό δυναμικό πλεονάζει.

Τα παραπάνω ισχυροποιούν τις ενδείξεις περί ύπαρξεως ευρέων περιθωρίων άργου έργοστασιακού δυναμικού.

2. ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ¹

Στις βιομηχανίες τ ρ ο φ ί μ ω ν - π ο τ ω ν - κ α π ν ο υ, παρά το γεγονός ότι η ζήτηση εξακολουθεί να θεωρείται χαμηλή, οι προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής και των πωλήσεων τους 3 - 4 προσεχείς μήνες εμφανίζονται βελτιωμένες σε σύγκριση με τις προβλέψεις που είχαν διατυπωθεί τον προηγούμενο μήνα.

Στις βιομηχανίες τ ω ν λ ο ι π ω ν κ α τ α ν α λ ω τ ι κ ω ν ά γ α θ ω ν, οι προοπτικές ενισχύσεως της παραγωγής και των πωλήσεων υποχώρησαν. Παράλληλα εξασθένησε ελαφρά και η συνολική ζήτηση έξωτερικού. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην κατηγορία αυτή της βιομηχανίας το ποσοστό χρησιμοποίησεως του παραγωγικού δυναμικού μειώνεται στο 70 %, έναντι 80 % του συνόλου της βιομηχανίας.

Η δραστηριότητα στις βιομηχανίες κ ε φ α λ α ι ο υ χ ι κ ω ν ά γ α θ ω ν παρουσιάζεται τον Ιούλιο ελαφρά βελτιωμένη σε σχέση με τον Ιούνιο. Συγκεκριμένα, η συνεχής υποχώρηση των προοπτικών του τελευταίου τριμήνου ανέκδοτη κάπως τον Ιούλιο. Το μήνα αυτό οι προοπτικές εξοφλούν μικρή άνοδο της παραγωγής και των πωλήσεων. Οι εξαγωγές όμως προβλέπεται — για τέταρτο μήνα κατά σειρά — ότι θα παραμείνουν στάσιμες. Ένα μεγάλο πάντως ποσοστό

1. Λεπτομέρειες για την κατάταξη που ακολουθείται, στο τέλος του δελτίου.

των κεφαλαιουχικών βιομηχανιών εξακλουθούν και τον Ιούλιο να θεωρούν τις παραγγελίες που διαθέτουν χαμηλές.

Στην κατηγορία των ενδιαισων αγαθων, η κατάσταση τον Ιούλιο παρουσιάζει ελαφρά επιδείνωση σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Έτσι, οι παραγγελίες διατηρήθηκαν στα ίδια χαμηλά επίπεδα, παράλληλα όμως υποχώρησαν αρκετά, για δεύτερο κατά σειρά μήνα, οι παραγγελίες εξωτερικού. Οι προοπτικές δε για την πορεία της παραγωγής, των πωλήσεων και των εξαγωγών παρουσιάζονται τον μήνα αυτό σημαντικά εξασθενημένες σε σχέση με αυτές που είχαν διατυπωθεί τον Ιούνιο.

3. ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μερικές από τις σημαντικότερες κλαδικές εξελίξεις που προκύπτουν από την έρευνα ήταν οι ακόλουθες :

Υφαστοουργία. Χαμηλή, αλλά ελαφρά βελτιωμένη σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, εμφανίζεται η ζήτηση ύφαντουργικών προϊόντων.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1981

ΕΡΕΥΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ : Σύνολο Βιομηχανίας

Διαφορά ποσοστών θετικών (+) και αρνητικών (—) απαντήσεων α

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ-ΕΠΙΧΕΙΡ/ΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ	ΙΑΝ.	ΦΕΒ.	ΜΑΡ.	ΑΠΡ.	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝ.	ΙΟΥΛ.
Παραγωγή τον προηγούμενο μήνα	+ 5	—30	+ 8	+ 9	+21	+14	— 3
Συνολική ζήτηση	—10	—26	—24	—30	—30	—35	—48
Ζήτηση εξωτερικού	—10	— 9	— 8	—11	— 9	—13	—26
Άποθέματα έτοιμων προϊόντων	+19	+30	+28	—29	+30	+33	+32
Δείκτης επιχειρηματικού κλίματος β	+2,0	+0,5	+2,0	—3,0	+3,0	—12,0	—11,5

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ 3-4 ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΜΗΝΕΣ

Παραγωγής	+23	+31	+32	+23	+24	+ 9	+ 9
Πωλήσεων	+27	+34	+33	+29	+33	+10	+10
Έξαγωγών	+54	+60	+52	+49	+43	+18	+ 5
Τιμών	+84	+56	+45	+29	+34	+38	+38

(α) Οι έρωτήσεις δίδονται αναλυτικά στην επόμενη σελίδα.

(β) Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος βασίζεται στις απαντήσεις για τις προοπτικές της παραγωγής και του ύψους των αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων. Τα στοιχεία είναι προσωρινά και υπόκεινται σε αναθεωρήσεις.

- I. Τα άποτελέσματα βασίζονται στις άπαντήσεις των βιομηχανιών σε ειδικό έρωτηματολόγιο, με τα ακόλουθα έρωτήματα :
- Παραγωγή τόν προηγούμενο μήνα : Αύξηθηκε (+), Δέν μεταβλήθηκε (=), Μειώθηκε (-) ;
 - Παραγγελίες (ή ζήτηση) : Ύψηλές (+), Κανονικές (=), Χαμηλές (-) ;
 - Παραγγελίες έξωτερικού (ή ζήτηση) : Ύψηλές (+), Κανονικές (=), Χαμηλές (-) ;
 - Άποθέματα έτοιμων προϊόντων : Άνώτερα από τό κανονικό (+), Κανονικά (=), Κατώτερα από τό κανονικό (-) ;
 - Προοπτικές παραγωγής τούς προσεχείς μήνες : Θα αύθηθούν (+), Δέν θα μεταβληθούν (=), Θα υειωθούν (-) ;
 - Προοπτικές πωλήσεων τούς προσεχείς μήνες : Θα αύξηθούν (+), Δέν θα μεταβληθούν (=), Θα μειωθούν (-) ;
 - Προοπτικές έξαγωγών τούς προσεχείς μήνες
 - Προοπτικές τιμών τούς προσεχείς μήνες
 - Έργοστασιακό δυναμικό : Ύπερεπαρκές (+), Έπαρκές (=), Άνεπαρκές (-)
 - Έξασφαλισμένη παραγωγή, Μήνες ;
 - Βαθμός χρησιμοποίησης παραγωγικού δυναμικού : Ποσοστό ;
 - Άποθέματα πρώτων ύλων : Ύψηλά (+), Κανονικά (=), Χαμηλά (-) ;
- Τρείς φορές τό χρόνο (Έρυνες Φεβρουαρίου, Ίουνίου, Οκτωβρίου) προστίθεντα τα ακόλουθα έρωτήματα :
- Προσκόμματα στην παραγωγική δραστηριότητα : Άνεπάρκεια ζήτησεως, κεφαλαιουχικού έξοπλισμού, έργατικού δυναμικού, κεφαλαίων κινήσεως ;
 - Προοπτικές άπασχολήσεως τούς προσεχείς μήνες : Θα αύξηθει (+), Δέν θα μεταβληθει (=), Θα μειωθεί (-).

- II. Ή ειδική κατάταξη που ακολουθείται στις έρυνες Οικονομικής Συγκυρίας τής ΕΟΚ, ή όποία χρησιμοποιείται και στην έρευνα του IOBE είναι ή ακόλουθη :

I. Καταναλωτικά αγαθά

- Πλεκτά είδη
- Είδη ένδύσεως και ύποδήσεως
- Ξύλινα έπιπλα
- Έκτυπώσεις-έκδόσεις
- Δέρμα και είδη από ζέρμα
- Κεραμικά προϊόντα και γυαλί
- Καταναλωτικά χημικά
- Μεταλλικά προϊόντα οικιακής χρήσεως
- Ηλεκτρικές συσκευές οικιακής χρήσεως
- Έπιβατηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσεως-Μοτοποδήλατα-μοτοσυκλέτες

II. Ἐνδιάμεσα ἀγαθὰ

- Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα
- Ξύλο
- Χαρτί καὶ χάρτινα προϊόντα
- Πλαστικά εἶδη
- Πετρελαιοεἶδη
- Προϊόντα χαλυβουργίας-μεταλλουργίας
- Προϊόντα ἀπὸ μὴ μεταλλικά ὄρυκτά καὶ ὑαλοπίνακες
- Βασικά χημικά προϊόντα καὶ χημικά προϊόντα γιὰ ἀγροτικές καὶ βιομηχανικές χρήσεις
- Συνθετικές ἴνες
- Προϊόντα δευτερογενοῦς ἐπεξεργασίας μετάλλων
- Ἐξαρτήματα καὶ ἀνταλλακτικά αὐτοκινήτων
- Προϊόντα ἀπὸ ἐλαστικό

III. Κεφαλαιουχικά ἀγαθὰ

- Μεταλλικές κατασκευές
- Μηχανές καὶ συσκευές (ἐκτὸς τῶν ἠλεκτρικῶν καὶ τῶν μέσων μεταφορᾶς)
- Ἡλεκτρικές μηχανές καὶ συσκευές (ἐκτὸς τῶν συσκευῶν οἰκιακῆς χρήσεως)
- Αὐτοκίνητα (ἐκτὸς τῶν ἐπιβατηγῶν ἰδιωτ. χρήσεως) καὶ ἡμαξώματα αὐτοκινήτων
- Ἄλλα μέσα μεταφορᾶς (πλοῖα, σιδηροδρομικό ὑλικό, ἀεροπλάνα)

Βελτίωση ἐξάλλου καὶ τῆς ζητήσεως ἐξωτερικοῦ προκύπτει ἀπὸ τὴ σοβαρὴ ἄνοδο τοῦ ποσοστοῦ τῶν βιομηχανιῶν ποὺ θεωροῦν τὶς παραγγελίες ἐξωτερικοῦ ποὺ διαθέτουν κανονικές μὲ ἀντίστοιχη μείωση ἐκείνων ποὺ τὶς θεωροῦν χαμηλές.

Οἱ προοπτικές γιὰ τοὺς προσεχείς μῆνες, παρουσιάζουν ὑποχώρηση ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγωγή, σοβαρὴ ὅμως βελτίωση ὅσον ἀφορᾷ τὶς πωλήσεις.

Τέλος, τὸ ποσοστὸ χρησιμοποίησεως ἐργοστασιακοῦ ἐξοπλισμοῦ κυμάνθηκε τὸ τελευταῖο τρίμηνο γύρω στὸ 85 %.

Ἐ ν δ ὑ μ α τ α - Ὑ π ο δ ῆ μ α τ α . Οἱ ἐκτιμήσεις τῶν βιομηχανιῶν τοῦ κλάδου αὐτοῦ γιὰ τὴ ζήτηση τῶν προϊόντων τους, ποὺ στὸ δῆμινο Μαΐου-Ἰουνίου εἶχαν παρουσιάσει βελτίωση, ὑποχώρησαν σοβαρὰ τὸν Ἰούλιο: τὸν μῆνα αὐτὸ-τὸ 61 % τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ κλάδου θεωρεῖ τὴ ζήτηση (ἢ τὶς παραγγελίες) χαμηλή, ἐνῶ τὸν Ἰούνιο τὸ ποσοστὸ αὐτὸ ἦταν 29%. Ἀνάλογη ὑποχώρηση παρουσιάζουν καὶ οἱ παραγγελίες ἐξωτερικοῦ τὰ δὲ ἀποθέματα ἐτοιμῶν προϊόντων ἐμφανίζουν διόγκωση. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιδεινώσεως εἶναι ἡ ὑποχώρηση τῶν

προοπτικῶν γιὰ τὴν παραγωγή καὶ τὶς πωλήσεις τοὺς 3 - 4 προσεχεῖς μῆνες, οἱ ὁποῖες παρουσιάζονται αἰσθητὰ πρὸ ἀπαισιόδοξης ἀπ' αὐτὲς ποὺ εἶχαν διατυπωθεῖ τὸν προηγούμενο μήνα.

Π ρ ο ῖ ὄ ν τ α ξ ὕ λ ο υ. Ἡ συνολικὴ ζήτηση, καθὼς καὶ ἡ ζήτηση ἐξωτερικοῦ (παραγγελίες) στὸν κλάδο αὐτὸ τῆς βιομηχανίας ἐμφανίζονται ἰδιαίτερα ὑσθενεῖς, ἐνῶ ἕνα μεγάλο ποσοστὸ (87 %) ἐκτιμᾷ ὅτι τὰ ἀποθέματά τους εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ τὸ κανονικό. Ἡ ὕφεση τῆς δραστηριότητος ἀντανακλᾶται στὴ στασιμότητα τῶν προοπτικῶν γιὰ τοὺς προσεχεῖς μῆνες. Τέλος, ὁ βαθμὸς χρησιμοποίησης τοῦ παραγωγικοῦ δυναμικοῦ στὸ κλάδο πέφτει στὸ 68 % — ποσοστὸ ἰδιαίτερα χαμηλό.

Χ α ρ τ ῖ. Ὑστερα ἀπὸ σχετικῶς ταχεῖα ἄνοδο τῶν πωλήσεων τὸν προηγούμενο μήνα, τὸ κλίμα στὸν κλάδο αὐτὸ παρουσιάζει ἐλαφρὰ βελτίωση ποὺ ἐκφράζεται κυρίως μὲ μείωση τῶν ἀποθεμάτων ἐτοιμῶν προϊόντων. Οἱ προοπτικὲς ὡστόσο γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν πωλήσεων τοὺς προσεχεῖς μῆνες ἦταν τὸν Ἰούλιο σαφῶς πρὸ ἀπαισιόδοξης σὲ σύγκριση μὲ ἐκεῖνες ποὺ εἶχαν διατυπωθεῖ τὸν προηγούμενο μήνα.

Π λ α σ τ ι κ ᾶ. Οἱ προβλέψεις γιὰ τὶς πωλήσεις, τὶς ἐξαγωγὲς καὶ τὴν παραγωγή στὸν κλάδο αὐτὸ τῆς βιομηχανίας παρουσιάζουν σαφῆ βελτίωση, ἢ ὅποια θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθεῖ στὸ ὅτι καὶ τὰ τρία αὐτὰ μεγέθη ἐνεφάνισαν σχετικὴ ἄνοδο τὸν προηγούμενο μήνα.

Μ ἡ μ ε τ α λ λ ι κ ᾶ ὀ ρ υ κ τ ᾶ. Τὸν Μάιο ἡ δραστηριότητα στὸν κλάδο αὐτὸ εἶχε ἐμφανίσει σημεῖα ἀνακάμψεως, τὰ ὅποια ὅμως ὑποχώρησαν τοὺς ἐπόμενους μῆνες. Ἐτσι, τὸν Ἰούνιο κατεγράφησαν μειώσεις τῶν πωλήσεων καὶ τῶν ἐξαγωγῶν, τὸν Ἰούλιο δέ, οἱ παραγγελίες (ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ) ποὺ διαθέτουν οἱ βιομηχανίες ἐκτιμῶνται σὲ χαμηλὰ ἐπίπεδα καὶ τὰ ἀποθέματα ἐτοιμῶν προϊόντων, πολὺ ὑψηλότερα ἀπὸ τὸν προηγούμενο μήνα. Ἐτσι, οἱ προβλέψεις τῶν βιομηχανιῶν γιὰ τὶς ἐξελίξεις τοὺς προσεχεῖς μῆνες διατηρήθηκαν καὶ τὸν Ἰούλιο ἀδύνατες.

Χ η μ ι κ ᾶ π ρ ο ῖ ὄ ν τ α. Περαιτέρω μείωση παρουσίασαν οἱ συνολικὲς παραγγελίες τοῦ κλάδου τὸν Ἰούλιο καὶ ἀκόμη σοβαρότερη οἱ παραγγελίες ἐξωτερικοῦ. Δὲν ὑπάρχουν δὲ ἐνδείξεις βελτίωσης καθὼς οἱ προβλέψεις γιὰ τοὺς προσεχεῖς μῆνες τῆς παραγωγῆς, τῶν πωλήσεων καὶ τῶν ἐξαγωγῶν ἐμφανίζονται ἀπαισιόδοξης.

Ἡ λ ε κ τ ρ ι κ ῆ ς μ η χ α ν ῆ ς. Οἱ παραγγελίες παρουσίασαν χειροτέρευση τὸν Ἰούλιο καὶ τὰ ἀποθέματα ἐτοιμῶν προϊόντων διόγκωση. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ προβλέψεις τῶν βιομηχανιῶν τοῦ κλάδου προεξοφλοῦν αὐξηση τῶν πωλήσεων, τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τῆς παραγωγῆς τοὺς προσεχεῖς μῆνες.